Day 25 | 20 MCQs with complete explanations

తెలుగు

IAS with Dr Ravi · APPSC Group 1 · 1,000 Topics in 100 Days

Topics 241–250. Updated 31 October 2026. Pictographs are supplied separately; these notes preserve the full teaching sequence.

Topic	Contents
241	Tughlaqs: Muhammad bin Tughlaq's experiments and Firoz Shah
242	Andhra Pradesh welfare schemes: purpose, eligibility and delivery accountability
243	Land reforms: abolition of intermediaries, tenancy and ceilings
244	Literacy in India: levels and regional differences
245	Himalayan rivers: Indus, Ganga and Brahmaputra systems
246	Disaster management: Disaster Management Act 2005 and the institutional framework
247	Artificial intelligence and machine learning
248	Classification: odd one out
249	Data interpretation: pie charts
250	Current affairs: Chabahar port and India's connectivity with Iran and Central Asia

Questions

Topic 241 | Tughlaqs: Muhammad bin Tughlaq's experiments and Firoz Shah

ప్రశ్న 1. జాబితా Iని (ముహమ్మద్ బిన్ తుగ్లక్ చర్య) జాబితా IIతో (ఆధారాల ప్రకారం అది చివరికి ఏమైంది) జతపరచండి:

జాబితా I (చర్య)	**జాబితా II (అది చివరికి ఏమైంది)**
A. ఖురాసాన్ దండయాత్ర	1. దీని ప్రభావం ఎక్కువగా ప్రభువుల మీద, మత పెద్దల మీద, చేతివృత్తుల వారి మీద పడింది. వాళ్లు దీని మీద అసంతృప్తి చెందారు. తర్వాత దీన్ని వదులుకున్నారు
B. ఖరాచిల్ దండయాత్ర	2. రైతులు దీనికి ఎదురు తిరిగారు. తీవ్రమైన అనావృష్టి దీని భారాన్ని పెంచింది. తర్వాత విస్తృతమైన తిరుగుబాట్లు వచ్చాయి
C. దౌలతాబాద్‌ను రెండో రాజధానిగా చేయడం	3. దీన్ని అసలు అమలు చేయలేదు. దీని కోసం సమకూర్చిన భారీ సైన్యాన్ని రద్దు చేశారు
D. దోఆబ్‌లో భూమి శిస్తు డిమాండ్ పెంపు	4. దీన్ని చేపట్టారు. కానీ కొండల్లో సైన్యం దాదాపు పూర్తిగా నాశనమైంది; ఇది విపత్తుతో ముగిసింది

(1) A-4, B-3, C-1, D-2

(2) A-3, B-4, C-1, D-2

(3) A-4, B-3, C-2, D-1

(4) A-3, B-4, C-2, D-1

ప్రశ్న 2. తుగ్లక్‌ల కాలం గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. ఫిరోజ్ షా తుగ్లక్ బ్రాహ్మణులకు జిజియా నుంచి మినహాయింపు ఇచ్చాడు.
2. ఫిరోజ్ షా తుగ్లక్ టోప్రా నుంచి ఒక అశోక స్తంభాన్ని తెప్పించి, ఢిల్లీలోని తన కొత్త నగరం ఫిరోజాబాద్‌లో మళ్లీ నిలబెట్టించాడు.
3. ఇబ్న్ బతూతా ఫిరోజ్ షా తుగ్లక్ పాలనలో ఢిల్లీ ఖాజీగా పనిచేశాడు.
4. ఫుతూహాత్-ఇ-ఫిరోజ్‌షాహీని జియావుద్దీన్ బరనీ రాశాడు.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

(1) 1, 3 మాత్రమే

(2) 2, 3, 4 మాత్రమే

(3) 1, 4 మాత్రమే

(4) 2 మాత్రమే

Topic 242 | Andhra Pradesh welfare schemes: purpose, eligibility and delivery accountability

ప్రశ్న 1. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎన్‌టీఆర్ భరోసా పింఛను పథకం గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. కొత్త పింఛను దరఖాస్తుల గురించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 2026 సెప్టెంబర్‌లో ఒక మెమో ఇచ్చింది. ఆ మెమో ప్రకారం, దివ్యాంగుల పింఛనుకు దరఖాస్తు చేసేవారు 40 శాతం లేదా అంతకన్నా ఎక్కువ బెంచ్‌మార్క్ వైకల్యం ఉన్నట్లు చూపే SADAREM ధ్రువపత్రం ఇవ్వాలి.
2. 2026 సెప్టెంబర్ మెమో ప్రకారం, దరఖాస్తును పరిశీలించిన తర్వాత కొత్త పింఛనును మండల పరిషత్ అభివృద్ధి అధికారి గానీ మున్సిపల్ కమిషనర్ గానీ మంజూరు చేస్తారు.
3. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రతి జిల్లాలో ఒక గ్రామ లేదా వార్డు సచివాలయంలో పింఛను లబ్ధిదారులను తనిఖీ చేసింది. పదహారో ఆర్థిక సంఘం ఉటంకించిన ఆ తనిఖీలో 9 శాతం లబ్ధిదారులకు అర్హత లేదని తేలింది.
4. 2026 సెప్టెంబర్ మెమో ప్రకారం, కొత్త పింఛనును అది మంజూరైన నెల నుంచే చెల్లిస్తారు; అంతకు ముందు తేదీ నుంచి చెల్లించరు.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

(1) 1, 2 మాత్రమే

(2) 2, 3, 4 మాత్రమే

(3) 1, 3, 4 మాత్రమే

(4) 3, 4 మాత్రమే

ప్రశ్న 2. జాబితా Iని (ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ పథకం) జాబితా IIతో (ఆ పథకం గురించి ఒక వాస్తవం) జతపరచండి:

జాబితా I (పథకం)	జాబితా II (వాస్తవం)
A. ఎన్‌టీఆర్ భరోసా	1. కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆదాయ మద్దతు పథకంతో కలిపి 2025-26లో ఒక్కో కుటుంబానికి రూ. 20,000 ఇచ్చారు
B. స్త్రీ శక్తి	2. వృద్ధులు, వితంతువులు, మత్స్యకారులకు నెలకు రూ. 4,000 ఇస్తుంది
C. తల్లికి వందనం	3. ఇది 2025 ఆగస్టు 15 నుంచి అమలులోకి వచ్చింది; 2026-27 బడ్జెట్‌లో దీనికి రూ. 1,420 కోట్లు ఉన్నాయి
D. అన్నదాత సుఖీభవ	4. ఏడాదికి రూ. 15,000 ఇస్తుంది; 2026-27 బడ్జెట్‌లో దీనికి రూ. 8,456 కోట్లు ఉన్నాయి

(1) A-2, B-3, C-4, D-1

(2) A-2, B-4, C-3, D-1

(3) A-1, B-3, C-4, D-2

(4) A-1, B-4, C-3, D-2

Topic 243 | Land reforms: abolition of intermediaries, tenancy and ceilings

ప్రశ్న 1. భూ సంస్కరణ చర్యల గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. ఆంధ్రప్రదేశ్ భూ సంస్కరణల (వ్యవసాయ కమతాలపై గరిష్ఠ పరిమితి) చట్టం, 1973లోని సెక్షన్ 4(2) సాధారణ నిబంధన ప్రకారం, ప్రత్యేక సెక్షన్ 4-A నిబంధనను పరిగణనలోకి తీసుకునే ముందు, ఐదుగురి కన్నా ఎక్కువ సభ్యులున్న కుటుంబ యూనిట్ గరిష్ఠ పరిమితి రెండు ప్రామాణిక కమతాలను మించకూడదు.
2. అదే చట్టం ప్రకారం ఒక వ్యక్తి మేజర్ కొడుకులు అతని కుటుంబ యూనిట్‌లో సభ్యులుగా ఉంటారు.
3. వినోబా భావే భూదాన్ ఉద్యమానికి మొదటి విజయం ఉత్తరప్రదేశ్‌లోని మంగ్రోత్ గ్రామంలో దక్కింది.
4. పశ్చిమ బెంగాల్ ఆపరేషన్ బర్గాలో వాటా కౌలుదారుల పేర్లను నమోదు చేశారు. పేరు నమోదైన వాటా కౌలుదారులను భూ యజమానులు వెళ్లగొట్టకుండా వాళ్లకు చట్టపరమైన రక్షణ దొరికింది.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

(1) 1 మాత్రమే

(2) 2, 3 మాత్రమే

(3) 2, 3, 4 మాత్రమే

(4) 1, 4 మాత్రమే

ప్రశ్న 2. జాబితా Iని (రాజ్యాంగ సవరణ) జాబితా IIతో (అది చేసిన పని) జతపరచండి:

జాబితా I (రాజ్యాంగ సవరణ)	**జాబితా II (అది చేసిన పని)**
A. రాజ్యాంగ (మొదటి సవరణ) చట్టం, 1951	1. ఏ అధికరణనూ సవరించలేదు. మరిన్ని రాష్ట్ర భూ సంస్కరణ చట్టాలను తొమ్మిదో షెడ్యూలులో చేర్చింది
B. రాజ్యాంగ (17వ సవరణ) చట్టం, 1964	2. అధికరణ 31ను, అధికరణ 19(1)లోని ఉప క్లాజు (f)ను తొలగించింది
C. రాజ్యాంగ (34వ సవరణ) చట్టం, 1974	3. అధికరణ 31Aలో "ఎస్టేట్" అర్థాన్ని విస్తరించింది. రైత్వారీ సెటిల్‌మెంట్ కింద ఉన్న భూమిని కూడా దానిలో చేర్చింది
D. రాజ్యాంగ (44వ సవరణ) చట్టం, 1978	4. అధికరణ 31Bను చేర్చింది. అప్పుడు తొమ్మిదో షెడ్యూలులో ఉన్న 13 భూ చట్టాలకు ఈ అధికరణ రక్షణ ఇచ్చింది

(1) A-2, B-3, C-1, D-4

(2) A-4, B-3, C-1, D-2

(3) A-4, B-1, C-3, D-2

(4) A-2, B-1, C-3, D-4

Topic 244 | Literacy in India: levels and regional differences

ప్రశ్న 1. భారతదేశంలో అక్షరాస్యత గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. జనాభా లెక్కల్లో ప్రభావవంత అక్షరాస్యత రేటు ఏడేళ్ల లోపు పిల్లలతో సహా మొత్తం జనాభాను హారంగా తీసుకుంటుంది.
2. 2011 జనాభా లెక్కల తుది అంకెల ప్రకారం, అక్షరాస్యత రేటు అతి తక్కువగా ఉన్న నాలుగు రాష్ట్రాల్లో ఏదీ ఈశాన్య భారతదేశంలో లేదు.
3. 2001 జనాభా లెక్కలకు, 2011 జనాభా లెక్కలకు మధ్య ఆడవారి అక్షరాస్యత మగవారి అక్షరాస్యత కన్నా ఎక్కువ శాతం పాయింట్లు పెరిగింది.
4. 2011 జనాభా లెక్కల తుది అంకెల ప్రకారం, పట్టణ అక్షరాస్యత రేటు గ్రామీణ అక్షరాస్యత రేటు కన్నా 25 శాతం పాయింట్లకు పైగా ఎక్కువగా ఉంది.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

(1) 3 మాత్రమే

(2) 1, 3 మాత్రమే

(3) 2, 4 మాత్రమే

(4) 1, 2, 4 మాత్రమే

ప్రశ్న 2. అక్షరాస్యత అంచనాలు, కార్యక్రమాల గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. NSS 75వ రౌండ్‌లో (2017-18) గ్రామీణ భారతదేశంలో ఏడేళ్లు, ఆ పైబడిన వయసు వాళ్ల అక్షరాస్యత రేటు 75 శాతం కన్నా తక్కువగా ఉంది.
2. ఉల్లాస్ కింద సంపూర్ణ క్రియాత్మక అక్షరాస్యతకు ప్రమాణంగా 15 ఏళ్లు, ఆ పైబడిన వయసు వాళ్లలో 95 శాతం అక్షరాస్యతను తీసుకుంటారు.
3. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సామాజిక-ఆర్థిక సర్వే ప్రకారం, ఇప్పటి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో 2011 నాటి అక్షరాస్యత రేటు అఖిల భారత రేటు కన్నా తక్కువగా ఉంది.
4. ఉల్లాస్ కింద కేరళ, మిజోరం తర్వాత సంపూర్ణ క్రియాత్మక అక్షరాస్యత సాధించిన మూడో రాష్ట్రంగా త్రిపుర నిలిచింది.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

(1) 1, 4 మాత్రమే

(2) 2, 3, 4 మాత్రమే

(3) 1, 2, 3 మాత్రమే

(4) 1, 2 మాత్రమే

Topic 245 | Himalayan rivers: Indus, Ganga and Brahmaputra systems

ప్రశ్న 1. జాబితా Iని (నది) జాబితా IIతో (NCERT XI తరగతి పుస్తకం ప్రకారం అది పుట్టే లేదా ఏర్పడే చోటు) జతపరచండి:

జాబితా I (నది)	**జాబితా II (పుట్టే లేదా ఏర్పడే చోటు)**
A. జీలం	1. టిబెట్‌లో మానస సరోవర్ దగ్గర ఉన్న రాక్షస్ తాల్
B. రావి	2. పీర్ పంజాల్ పాదాల దగ్గర వెరినాగ్ వద్ద ఉన్న ఒక నీటి బుగ్గ
C. సట్లెజ్	3. చంద్ర, భాగ నదులు కలిసే చోటైన తండి; ఇది కీలాంగ్ దగ్గర ఉంది
D. చీనాబ్	4. కుల్లూ కొండల్లో, రోహ్‌తాంగ్ కనుమ దారికి పడమరన ఉన్న ప్రాంతం

(1) A-4, B-2, C-1, D-3

(2) A-2, B-4, C-1, D-3

(3) A-4, B-2, C-3, D-1

(4) A-2, B-4, C-3, D-1

ప్రశ్న 2. గంగ, బ్రహ్మపుత్ర నదీ వ్యవస్థల గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. పిండార్ నది రుద్రప్రయాగ్ దగ్గర అలకనందలో కలుస్తుంది.
2. దామోదర్ నది ఛోటానాగ్‌పూర్ పీఠభూమిలో ఒక పగులు లోయ గుండా పారుతుంది.
3. గండక్ నది పట్నా దగ్గర సోన్‌పూర్ వద్ద గంగలో కలుస్తుంది.
4. దిబాంగ్, లోహిత్ నదులు సియాంగ్ లేదా దిహాంగ్ నదిలో దాని కుడి గట్టు మీద కలుస్తాయి.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

(1) 2, 3 మాత్రమే

(2) 1, 2 మాత్రమే

(3) 3, 4 మాత్రమే

(4) 1, 4 మాత్రమే

Topic 246 | Disaster management: Disaster Management Act 2005 and the institutional framework

ప్రశ్న 1. 2025లో సవరించిన విపత్తు నిర్వహణ చట్టం, 2005 గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. రాష్ట్రం తన రాజధానికి, మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ ఉన్న తన నగరాలకు పట్టణ విపత్తు నిర్వహణ ప్రాధికార సంస్థను ఏర్పాటు చేయవచ్చు. ఆ సంస్థకు జిల్లా కలెక్టర్ అధ్యక్షత వహిస్తారు.
2. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నోటిఫికేషన్ ద్వారా రాష్ట్ర విపత్తు ప్రతిస్పందన దళాన్ని ఏర్పాటు చేయవచ్చు. విపత్తు ముంచుకొచ్చే పరిస్థితికి గానీ విపత్తుకు గానీ నిపుణులతో కూడిన ప్రతిస్పందన ఇవ్వడానికి ఆ దళం ఉంటుంది.
3. జాతీయ విపత్తు డేటాబేస్‌ను తయారు చేయడం జాతీయ విపత్తు నిర్వహణ ప్రాధికార సంస్థ పనుల్లో ఒకటి.
4. జిల్లా ప్రణాళికను కనీసం ప్రతి రెండేళ్లకు ఒకసారి సమీక్షించి నవీకరించాలి.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

(1) 1, 2, 3 మాత్రమే

(2) 1, 4 మాత్రమే

(3) 2, 3 మాత్రమే

(4) 2, 3, 4 మాత్రమే

ప్రశ్న 2. జాబితా Iని (విపత్తు నిర్వహణ చట్టం, 2005 కింద ఉన్న సంస్థ) జాబితా IIతో (సవరణల తర్వాత ఇప్పుడు ఉన్న చట్టం ప్రకారం దాని కూర్పులోని ఒక అంశం) జతపరచండి:

జాబితా I (సంస్థ)	**జాబితా II (కూర్పులోని అంశం)**
A. జాతీయ కార్యనిర్వాహక కమిటీ	1. ప్రధాన కార్యదర్శి పదవి రీత్యా దీనికి ముఖ్య కార్యనిర్వహణాధికారిగా ఉంటారు
B. రాష్ట్ర విపత్తు నిర్వహణ ప్రాధికార సంస్థ	2. పోలీస్ డైరెక్టర్ జనరల్ పదవి రీత్యా దీనిలో సభ్యులుగా ఉంటారు
C. రాష్ట్ర కార్యనిర్వాహక కమిటీ	3. ప్రధానమంత్రి పదవి రీత్యా దీనికి అధ్యక్షత వహిస్తారు
D. జాతీయ విపత్తు నిర్వహణ ప్రాధికార సంస్థ	4. చీఫ్ ఆఫ్ ది ఇంటిగ్రేటెడ్ డిఫెన్స్ స్టాఫ్ పదవి రీత్యా దీనిలో సభ్యులుగా ఉంటారు

(1) A-3, B-1, C-2, D-4

(2) A-4, B-2, C-1, D-3

(3) A-4, B-1, C-2, D-3

(4) A-3, B-2, C-1, D-4

Topic 247 | Artificial intelligence and machine learning

ప్రశ్న 1. జాబితా Iని (మెషిన్ లెర్నింగ్ పదం) జాబితా IIతో (ఉదాహరణ) జతపరచండి:

జాబితా I (పదం)	**జాబితా II (ఉదాహరణ)**
A. సూపర్‌వైజ్డ్ లెర్నింగ్	1. మనుషులు ఇప్పటికే "స్పామ్" అని గానీ, "స్పామ్ కాదు" అని గానీ గుర్తు పెట్టిన ఈమెయిళ్లతో ఒక స్పామ్ ఫిల్టర్‌ను తయారు చేస్తారు
B. అన్‌సూపర్‌వైజ్డ్ లెర్నింగ్	2. ఒక దుకాణం కస్టమర్లను వారి కొనుగోలు అలవాట్లను బట్టి గుంపులుగా విడదీస్తారు. ఏ గుంపులు ఉండాలో ముందే ఇవ్వరు
C. రీఇన్‌ఫోర్స్‌మెంట్ లెర్నింగ్	3. ఒక స్పామ్ ఫిల్టర్ తనను తయారు చేయడానికి వాడిన ఈమెయిళ్లను దాదాపు తప్పు లేకుండా వేరు చేస్తుంది. కానీ కొత్త ఈమెయిళ్లను సరిగ్గా వేరు చేయలేకపోతుంది
D. ఓవర్‌ఫిట్టింగ్	4. ఒక ప్రోగ్రామ్ ఒక ఆటను ప్రయత్నిస్తూ, పొరపాట్ల నుంచి నేర్చుకుంటూ (trial and error) మెరుగుపడుతుంది. అది గెలిచిన ఆటలను బట్టి దానికి మార్కులు వస్తాయి

(1) A-1, B-2, C-4, D-3

(2) A-1, B-4, C-2, D-3

(3) A-3, B-4, C-2, D-1

(4) A-3, B-2, C-4, D-1

ప్రశ్న 2. కృత్రిమ మేధ గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. AI పరిశోధన లక్ష్యాల గురించి బ్రిటానికా ఇచ్చిన వివరణలో, ఆలోచించే యంత్రాలను తయారు చేయాలనే లక్ష్యం అప్లైడ్ AIకి చెందుతుంది.
2. నీతి ఆయోగ్ విడుదల చేసిన Responsible AI పత్రం (2021) తన సూత్రాలు భారత రాజ్యాంగం నుంచి, దాని కింద చేసిన చట్టాల నుంచి వచ్చాయని చెబుతుంది.
3. లార్జ్ లాంగ్వేజ్ మోడళ్లు మామూలుగా ట్రాన్స్‌ఫార్మర్ నిర్మాణం మీద ఆధారపడి ఉంటాయి. "Attention Is All You Need" అనే పరిశోధన పత్రం ఆ నిర్మాణాన్ని 2012లో పరిచయం చేసింది.
4. AI వ్యవస్థకు OECD ఇచ్చిన నిర్వచనం (2023) ప్రకారం, వ్యవస్థ లక్ష్యాలను స్పష్టంగా చెప్పి ఉండాలి.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

(1) 1, 3 మాత్రమే

(2) 3, 4 మాత్రమే

(3) 1, 2, 4 మాత్రమే

(4) 2 మాత్రమే

Topic 248 | Classification: odd one out

ప్రశ్న 1. ప్రతి అక్షరాల గుంపులో వరుస స్థానాల మధ్య రెండు దూరాలను పోల్చండి. మూడు గుంపుల్లో అవి సమానం. ఏ గుంపులో సమానం కావు?

(1) DFH

(2) HMR

(3) DHM

(4) LRX

ప్రశ్న 2. కింది సంఖ్యల్లో మూడు పరిపూర్ణ వర్గం కన్నా 1 ఎక్కువగా ఉన్నాయి. ఏ సంఖ్య ఈ నియమానికి సరిపోదు?

(1) 37

(2) 95

(3) 145

(4) 257

Topic 249 | Data interpretation: pie charts

ప్రశ్న 1. కింది పట్టికను చదివి ప్రశ్నకు జవాబు ఇవ్వండి. ఒక కుటుంబం తన నెలవారీ ఆదాయం Rs 54,000ను ఒక పై చార్ట్‌లో చూపినట్టు వాడుతుంది. సెక్టార్లను కింద ఆదాయంలో శాతాలుగా ఇచ్చాం (ఉదాహరణ కోసం ఇచ్చిన అంకెలు).

అంశం	శాతం
ఆహారం	35%
ఇంటి అద్దె	25%
పిల్లల చదువు	15%
ప్రయాణం	10%
వైద్యం	5%
పొదుపు	10%

పిల్లల చదువు మీద కన్నా ఆహారం మీద ఆ కుటుంబం నెలకు ఎంత ఎక్కువ ఖర్చు చేస్తుంది?

(1) Rs 3,000

(2) Rs 5,400

(3) Rs 8,100

(4) Rs 10,800

ప్రశ్న 2. కింది పట్టికను చదివి ప్రశ్నకు జవాబు ఇవ్వండి. ఒక రాష్ట్రం అభివృద్ధి ఖర్చును రెండు పై చార్ట్‌లలో చూపించారు; ఒక్కో సంవత్సరానికి ఒక చార్ట్ ఉంది. కేంద్ర కోణాలను కింద ఇచ్చాం (ఉదాహరణ కోసం ఇచ్చిన అంకెలు). మొత్తం ఖర్చు 2024-25లో Rs 480 కోట్లు; 2025-26లో Rs 600 కోట్లు.

రంగం	కేంద్ర కోణం, 2024-25	కేంద్ర కోణం, 2025-26
వ్యవసాయం	90°	63°
ఆరోగ్యం	54°	72°
విద్య	90°	90°
రోడ్లు	72°	81°
ఇతరాలు	54°	54°

2024-25 నుంచి 2025-26కు వ్యవసాయం మీద చేసిన ఖర్చు ఎంత శాతం తగ్గింది (ఒక దశాంశ స్థానం వరకు)?

(1) 12.5%

(2) 14.3%

(3) 30.0%

(4) 87.5%

Topic 250 | Current affairs: Chabahar port and India's connectivity with Iran and Central Asia

ప్రశ్న 1. చాబహార్ ఓడరేవులో భారత్ పాత్ర గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. ఇండియా పోర్ట్స్ గ్లోబల్ చాబహార్ ఫ్రీ జోన్ అనేది ఇండియా పోర్ట్స్ గ్లోబల్ లిమిటెడ్‌కు చెందిన ప్రత్యేక ప్రయోజన సంస్థ; ఇది 2018 డిసెంబర్ 24 నుంచి షాహిద్ బెహెష్తీ ఓడరేవులో ఒక భాగం తాత్కాలిక నిర్వహణను చేపట్టింది.
2. షాహిద్ బెహెష్తీ టెర్మినల్ కోసం 2024 మే 13న దీర్ఘకాలిక ప్రధాన కాంట్రాక్టు కుదిరింది; దానిపై సంతకాలు ఇండియా పోర్ట్స్ గ్లోబల్ లిమిటెడ్‌కు, ఇరాన్ రోడ్లు-పట్టణాభివృద్ధి మంత్రిత్వ శాఖకు మధ్య జరిగాయి.
3. షాహిద్ బెహెష్తీ ఓడరేవుకు పరికరాలు సమకూర్చడం, యంత్రాలు అమర్చడం, కార్యకలాపాలు మొదలుపెట్టడం (మొదటి దశ) కోసం 2016 మే 23న ఒక ద్వైపాక్షిక కాంట్రాక్టు కుదిరింది; దాని మొత్తం విలువ USD 85 మిలియన్లు.
4. ముంబయిలో ఉన్న ప్రత్యేక ప్రయోజన సంస్థ ఇండియా పోర్ట్స్ గ్లోబల్ లిమిటెడ్‌ను విదేశీ వ్యవహారాల మంత్రిత్వ శాఖ కింద ఏర్పాటు చేశారు.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

(1) 1 మాత్రమే

(2) 1, 3 మాత్రమే

(3) 2, 4 మాత్రమే

(4) 2, 3, 4 మాత్రమే

ప్రశ్న 2. జాబితా Iని (ఇరాన్ ద్వారా భారత్ అనుసంధానంతో ముడిపడిన మార్గాల్లోని ప్రదేశాలు) జాబితా IIతో (ఒక్కో ప్రదేశం గురించి అధికారిక ఆధారాలు చెప్పేది) జతపరచండి:

జాబితా I	**జాబితా II**
A. బందర్ అబ్బాస్	1. వేయాలనుకున్న ఒక రైలు మార్గం ఒక చివర ఇది. ఆ మార్గం కోసం IRCON 2016 మేలో CDTICతో అవగాహన ఒప్పందం చేసుకుంది
B. జాహెదాన్	2. 2014 నాటి రెండు INSTC ప్రయోగాత్మక రవాణా మార్గాలూ ఇరాన్‌లోకి ప్రవేశించిన ఇరాన్ ఓడరేవు ఇదే
C. ఆస్ట్రాఖాన్	3. టెహ్రాన్, బందర్ అంజలి మీదుగా వెళ్లిన 2014 నాటి INSTC ప్రయోగాత్మక రవాణా మార్గం ముగిసిన చోటు ఇదే
D. బాకు	4. ప్రయోగాత్మక రవాణాను సిఫారసు చేసిన INSTC సమన్వయ కౌన్సిల్ ఐదో సమావేశం (2013) జరిగిన చోటు ఇదే

(1) A-1, B-2, C-3, D-4

(2) A-1, B-2, C-4, D-3

(3) A-2, B-1, C-3, D-4

(4) A-2, B-1, C-4, D-3

Answer key and detailed explanations

Topic 241 | Tughlaqs: Muhammad bin Tughlaq's experiments and Firoz Shah

ప్రశ్న 1. జవాబు: (2) A-3, B-4, C-1, D-2

- A-3: ఖురాసాన్ దండయాత్రకు 1327-28లో ప్రణాళిక వేశారు; కానీ అది అసలు జరగలేదు. ట్రాన్సాక్సియానా మీద దాడి ఆలోచనను అతను వదులుకుని తన పెద్ద సైన్యాన్ని రద్దు చేశాడని NCERT చెబుతుంది.
- B-4: ఖరాచిల్ దండయాత్ర నిజంగానే బయలుదేరింది; గఢ్వాల్-కుమావూన్ కొండల్లోకి వెళ్లింది. అది విపత్తుతో ముగిసిందని బ్రిటానికా చెబుతుంది. దాదాపు సైన్యమంతా నాశనమైందని వికీపీడియా చెబుతుంది.
- C-1: దౌలతాబాద్‌ను రెండో రాజధానిగా చేసినప్పుడు ప్రధానంగా ప్రభువులను, మత పెద్దలను, చేతివృత్తుల వారిని తరలించారు (NIOS). ఈ తరలింపు మీద అసంతృప్తి వచ్చిందని NCERT చెబుతుంది. తర్వాత సుల్తాన్ దౌలతాబాద్‌ను వదులుకున్నాడు.
- D-2: దోఆబ్‌లో పెంచిన డిమాండ్‌కు రైతులు ఎదురు తిరిగారు; అదే సమయంలో తీవ్రమైన అనావృష్టి వచ్చింది (బ్రిటానికా). గంగా-యమునా ప్రాంతంలో పన్నుల పెంపు, కరువు కలిసి విస్తృతమైన తిరుగుబాట్లకు దారితీశాయని NCERT చెబుతుంది.

(1) ఎందుకు తప్పు: ఇది రెండు దండయాత్రలను తారుమారు చేస్తుంది. అసలు జరగనిది ఖురాసాన్ దండయాత్ర; కొండల్లో విపత్తుతో ముగిసింది ఖరాచిల్ దండయాత్ర.

(3) ఎందుకు తప్పు: ఇది రెండు దండయాత్రలను తారుమారు చేస్తుంది. అంతే కాదు, రైతుల ప్రతిఘటనను దౌలతాబాద్‌కు, ప్రభువుల, చేతివృత్తుల వారి అసంతృప్తిని దోఆబ్ చర్యకు ఇస్తుంది.

(4) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో దండయాత్రలు సరిగ్గా ఉన్నాయి. కానీ దౌలతాబాద్, దోఆబ్ చర్య తారుమారయ్యాయి. రాజధాని తరలింపు ప్రభావం తరలించిన ప్రభువుల, మత పెద్దల, చేతివృత్తుల వారి మీద పడింది. భూమి శిస్తు డిమాండ్ భారం రైతుల మీద పడింది.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (4) 2 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం తప్పు: బ్రాహ్మణులకు జిజియా నుంచి మినహాయింపు ఇవ్వడానికి అతను ఒప్పుకోలేదని బ్రిటానికా చెబుతుంది. ఢిల్లీ బ్రాహ్మణులు దీనికి నిరసనగా నిరాహార దీక్ష చేశారు.
- 2వ వాక్యం సరైనది: ఇప్పటి హర్యానాలోని యమునానగర్ జిల్లాలో ఉన్న టోప్రా నుంచి తెచ్చిన స్తంభాన్ని 1356లో ఫిరోజాబాద్‌లో (ఇప్పటి కోట్లా ఫిరోజ్ షా) మళ్లీ నిలబెట్టారు. రెండో స్తంభాన్ని మీరట్ నుంచి తెచ్చి రిడ్జ్ మీద నిలబెట్టారు.
- 3వ వాక్యం తప్పు: ఇబ్న్ బతూతా 1333లో భారతదేశానికి వచ్చాడు. ముహమ్మద్ బిన్ తుగ్లక్ అతన్ని ఢిల్లీ ఖాజీగా నియమించాడు. 1342లో (NCERT) సుల్తాన్ రాయబారిగా అతను ఢిల్లీ నుంచి చైనాకు బయలుదేరాడు. ఫిరోజ్ సింహాసనం ఎక్కడానికి దాదాపు పదేళ్ల ముందే ఇది జరిగింది.
- 4వ వాక్యం తప్పు: ఫుతూహాత్-ఇ-ఫిరోజ్‌షాహీ తన పాలన గురించి ఫిరోజ్ షా తానే రాసిన కథనం. బరనీ గ్రంథాలు తారీఖ్-ఇ-ఫిరోజ్ షాహీ, ఫతావా-ఇ-జహాందారీ.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1)లో 1వ, 3వ వాక్యాలు ఉన్నాయి; రెండూ తప్పు. సరైనదైన 2వ వాక్యం అందులో లేదు. (2)లో 2వ వాక్యం ఉంది; కానీ తప్పైన 3వ, 4వ వాక్యాలు కూడా ఉన్నాయి. (3)లో 1వ, 4వ వాక్యాలు ఉన్నాయి; రెండూ తప్పు. 2వ వాక్యం అందులో లేదు.

Topic 242 | Andhra Pradesh welfare schemes: purpose, eligibility and delivery accountability

ప్రశ్న 1. జవాబు: (3) 1, 3, 4 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం సరైనది: దివ్యాంగుల పింఛనుకు 40 శాతం లేదా అంతకన్నా ఎక్కువ బెంచ్‌మార్క్ వైకల్యం ఉన్నట్టు చూపే SADAREM ధ్రువపత్రం కావాలని మెమో చెబుతోంది.
- 2వ వాక్యం తప్పు: MPDO లేదా మున్సిపల్ కమిషనర్ దరఖాస్తును పరిశీలించి సిఫార్సు మాత్రమే చేస్తారు. “The MPDO shall not give any sanctions” అని, అంటే MPDO ఏ మంజూరూ ఇవ్వకూడదని, మెమో చెబుతోంది. చివరి ధ్రువీకరణ సెర్ప్ CEO చేస్తారు. ప్రభుత్వ ఆమోదం, బడ్జెట్‌కు లోబడి సెర్ప్ మంజూరు ఇస్తుంది.
- 3వ వాక్యం సరైనది: ప్రతి జిల్లాలో ఒక గ్రామ లేదా వార్డు సచివాలయంలో చేసిన ఆ తనిఖీలో 9 శాతం లబ్ధిదారులకు అర్హత లేదని, వారిని తప్పుగా చేర్చారని తేలింది; 0.6 శాతం మంది చనిపోయారని కూడా తేలింది (పదహారో ఆర్థిక సంఘం; PRS ఉటంకించినది).
- 4వ వాక్యం సరైనది: మెమో ప్రకారం పింఛను మంజూరైన నెల నుంచే మొదలవుతుంది; వెనకటి తేదీ నుంచి చెల్లించరు.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1), (2)లో తప్పైన 2వ వాక్యం ఉంది. పైగా (1)లో సరైనవైన 3వ వాక్యం, 4వ వాక్యం లేవు; (2)లో సరైనదైన 1వ వాక్యం లేదు. (4)లో సరైనదైన 1వ వాక్యం లేదు.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (1) A-2, B-3, C-4, D-1

- ఇది ఎందుకు సరైనది: 2024 జూన్ 13 నాటి G.O.Ms.No.43 ప్రకారం ఎన్‌టీఆర్ భరోసా పథకం వృద్ధులు, వితంతువులు, మత్స్యకారులు, జాబితాలోని ఇతర వర్గాలకు నెలకు రూ. 4,000 ఇస్తుంది (A-2). స్త్రీ శక్తి మహిళలకు ఉచిత బస్సు ప్రయాణం కల్పిస్తుంది. ఇది 2025 ఆగస్టు 15 నుంచి అమలులోకి వచ్చింది; 2026-27 బడ్జెట్ దీనికి రూ. 1,420 కోట్లు ఇచ్చింది (B-3). తల్లికి వందనం 1 నుంచి 12వ తరగతి వరకు బడికి వెళ్లే పిల్లల కోసం ఏడాదికి రూ. 15,000 ఇస్తుంది; 2026-27 బడ్జెట్ దీనికి రూ. 8,456 కోట్లు ఇచ్చింది (C-4). అన్నదాత సుఖీభవను కేంద్ర ఆదాయ మద్దతు పథకం PM-KISANతో కలిపి ఇచ్చారు; 2025-26లో ఒక్కో రైతు కుటుంబానికి రూ. 20,000 అందింది (D-1).

(2) ఎందుకు తప్పు: ఇది స్త్రీ శక్తిని, తల్లికి వందనాన్ని తారుమారు చేసింది. 2025 ఆగస్టు 15 నుంచి అమలులోకి వచ్చి, రూ. 1,420 కోట్లు పొందిన పథకం స్త్రీ శక్తి. ఏడాదికి రూ. 15,000 ఇస్తూ, రూ. 8,456 కోట్లు పొందిన పథకం తల్లికి వందనం.

(3) ఎందుకు తప్పు: ఇది ఎన్‌టీఆర్ భరోసాను, అన్నదాత సుఖీభవను తారుమారు చేసింది. నెలకు రూ. 4,000 ఎన్‌టీఆర్ భరోసా పింఛను. PM-KISANతో కలిపి ఒక్కో కుటుంబానికి రూ. 20,000 ఇచ్చిన పథకం అన్నదాత సుఖీభవ.

(4) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో ఈ రెండు తారుమార్లూ ఉన్నాయి. కాబట్టి దీనిలోని నాలుగు జతలూ తప్పు.

Topic 243 | Land reforms: abolition of intermediaries, tenancy and ceilings

ప్రశ్న 1. జవాబు: (4) 1, 4 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం సరైనది: ఇది ప్రత్యేక సెక్షన్ 4-A నిబంధనకు ముందు వర్తించే సెక్షన్ 4(2) సాధారణ నిబంధన గురించి మాత్రమే చెబుతోంది. దాని ప్రకారం ఐదుగురి కన్నా ఎక్కువ సభ్యులున్న కుటుంబ యూనిట్‌కు ఒక ప్రామాణిక కమతం వస్తుంది. ఐదుగురి పైన ఉన్న ఒక్కో సభ్యుడికి ప్రామాణిక కమతంలో ఐదో వంతు కలుస్తుంది. అయితే మొత్తం రెండు ప్రామాణిక కమతాలను మించకూడదు.
- 2వ వాక్యం తప్పు: కుటుంబ యూనిట్‌లో వ్యక్తి, ఆ వ్యక్తి జీవిత భాగస్వామి లేదా భాగస్వాములు, వాళ్ల మైనర్ కొడుకులు, ఇంకా వాళ్ల పెళ్లి కాని మైనర్ కూతుళ్లు ఉంటారు. మేజర్ కొడుకులు అందులో సభ్యులు కారు. వాళ్ల దగ్గర గరిష్ఠ పరిమితి కన్నా తక్కువ భూమి ఉంటే కుటుంబ పరిమితిని పెంచడానికి చట్టం అనుమతిస్తుంది (సెక్షన్ 4-A).
- 3వ వాక్యం తప్పు: భూదాన్‌కు మొదటి విజయం 1951 ఏప్రిల్ 18న నల్గొండ జిల్లాలోని పోచంపల్లిలో దక్కింది. అక్కడ వి. రామచంద్రారెడ్డి 100 ఎకరాలు ఇస్తానని ముందుకొచ్చారు. ఉత్తరప్రదేశ్‌లోని మంగ్రోత్ ఒక గ్రామదాన్ గ్రామం. 1952 మేలో ఆ గ్రామం మొత్తాన్ని వినోబాకు దానంగా ఇచ్చారు.
- 4వ వాక్యం సరైనది: ఆపరేషన్ బర్గా (1978) బర్గాదార్ల పేర్లను నమోదు చేసింది. పేరు నమోదైన బర్గాదార్‌ను భూ యజమాని వెళ్లగొట్టకుండా అతనికి చట్టపరమైన రక్షణ దొరికింది.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1)లో సరైనదైన 4వ వాక్యం లేదు. (2), (3) ఆప్షన్లలో తప్పు వాక్యాలైన 2, 3 ఉన్నాయి.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (2) A-4, B-3, C-1, D-2

- A-4: మొదటి సవరణను 1951 జూన్ 18న చేశారు. తొమ్మిదో షెడ్యూలులోని చట్టాలకు రక్షణ ఇచ్చే అధికరణ 31Bను అది చేర్చింది. మొదటి తొమ్మిదో షెడ్యూలులో 13 భూ చట్టాలు ఉన్నాయి. ఈ సవరణ అధికరణ 31Aను కూడా చేర్చింది.
- B-3: 17వ సవరణ 1964 జూన్ 20 నుంచి అమల్లోకి వచ్చింది. అధికరణ 31Aలో "ఎస్టేట్" అర్థాన్ని అది విస్తరించింది. రైత్వారీ సెటిల్‌మెంట్ కింద ఉన్న భూమిని కూడా దానిలో చేర్చింది. మరో 44 భూ చట్టాలను తొమ్మిదో షెడ్యూలులో చేర్చింది.
- C-1: 34వ సవరణ 1974 సెప్టెంబర్ 7 నుంచి అమల్లోకి వచ్చింది. అది ఏ అధికరణనూ సవరించలేదు. మరో 20 రాష్ట్ర భూ చట్టాలను తొమ్మిదో షెడ్యూలులో చేర్చింది. అంతే.
- D-2: 44వ సవరణ 1979 జూన్ 20 నుంచి అధికరణ 31ను, అధికరణ 19(1)లోని ఉప క్లాజు (f)ను తొలగించింది. ఆస్తి హక్కు ఇప్పుడు అధికరణ 300Aలో ఉంది.

(1) ఎందుకు తప్పు: ఇది మొదటి సవరణను, 44వ సవరణను తారుమారు చేసింది. భూ చట్టాలకు రక్షణ ఇచ్చింది మొదటి సవరణ. ఆస్తి హక్కును IIIవ భాగం నుంచి తీసేసింది 44వ సవరణ.

(3) ఎందుకు తప్పు: ఇది 17వ సవరణను, 34వ సవరణను తారుమారు చేసింది. అధికరణ 31Aలో "ఎస్టేట్" అర్థాన్ని విస్తరించింది 17వ సవరణ. 34వ సవరణ ఏ అధికరణనూ సవరించలేదు.

(4) ఎందుకు తప్పు: ఇది రెండు జతలనూ తారుమారు చేసింది.

Topic 244 | Literacy in India: levels and regional differences

ప్రశ్న 1. జవాబు: (1) 3 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం తప్పు: ప్రభావవంత అక్షరాస్యత రేటు ఏడేళ్లు, ఆ పైబడిన వయసు జనాభాను హారంగా తీసుకుంటుంది. ఏడేళ్ల లోపు పిల్లలతో సహా మొత్తం జనాభాను హారంగా తీసుకునేది ముడి అక్షరాస్యత రేటు.
- 2వ వాక్యం తప్పు: ఈశాన్యంలో ఉన్న అరుణాచల్ ప్రదేశ్ రాష్ట్రాల్లో అట్టడుగు నుంచి రెండో స్థానంలో ఉంది (65.4 శాతం, తుది). దాని కన్నా కింద బిహార్ (61.8) మాత్రమే ఉంది. దాని పైన రాజస్థాన్ (66.1), ఆ పైన ఝార్ఖండ్ (66.4) ఉన్నాయి.
- 3వ వాక్యం సరైనది: 2001 నుంచి 2011 మధ్య ఆడవారి అక్షరాస్యత 11.79 శాతం పాయింట్లు పెరిగింది. మగవారి అక్షరాస్యత 6.88 పాయింట్లు పెరిగింది. కాబట్టి లింగ అంతరం తగ్గింది.
- 4వ వాక్యం తప్పు: తుది అంకెల్లో పట్టణ రేటు 84.1 శాతం, గ్రామీణ రేటు 67.8 శాతం. తేడా 16.3 పాయింట్లు.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (2)లో తప్పైన 1వ వాక్యం ఉంది. (3)లో తప్పైన 2వ, 4వ వాక్యాలు ఉన్నాయి; సరైనదైన 3వ వాక్యం లేదు. (4)లో ఉన్న 1వ, 2వ, 4వ వాక్యాలు మూడూ తప్పు; సరైనదైన 3వ వాక్యం లేదు.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (3) 1, 2, 3 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం సరైనది: NSS 75వ రౌండ్‌లో (2017 జూలై నుంచి 2018 జూన్ వరకు) ఏడేళ్లు, ఆ పైబడిన వయసు వాళ్ల గ్రామీణ అక్షరాస్యత రేటు 73.5 శాతం ఉంది. ఇది 75 శాతం కన్నా తక్కువ. పట్టణ రేటు 87.7 శాతం ఉంది. గ్రామీణ రేటు 77.5 శాతం అనే అంకె తర్వాతి సర్వేది. అది 2023-24 నాటి PLFS అంకె.
- 2వ వాక్యం సరైనది: 15 ఏళ్లు, ఆ పైబడిన వయసు వాళ్లలో 95 శాతం అక్షరాస్యత అనే ప్రమాణాన్ని విద్యా మంత్రిత్వ శాఖ వాడుతుంది. దీన్ని జాతీయ స్థాయిలో నిర్దేశించిన ప్రమాణంగా అది పేర్కొంది.
- 3వ వాక్యం సరైనది: ఆంధ్రప్రదేశ్ సామాజిక-ఆర్థిక సర్వే 2024-25 ప్రకారం 2011లో రాష్ట్ర రేటు 67.35 శాతం. ఇది అఖిల భారత రేటు 72.98 శాతం కన్నా తక్కువ.
- 4వ వాక్యం తప్పు: త్రిపుర 2025 జూన్ 23న మూడో రాష్ట్రంగా నిలిచింది. దాని కన్నా ముందు ఉన్నవి మిజోరం, గోవా. కేరళ, మిజోరం కాదు.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1)లో తప్పైన 4వ వాక్యం ఉంది; సరైనవైన 2వ, 3వ వాక్యాలు లేవు. (2)లో తప్పైన 4వ వాక్యం ఉంది; సరైనదైన 1వ వాక్యం లేదు. (4)లో సరైనదైన 3వ వాక్యం లేదు.

Topic 245 | Himalayan rivers: Indus, Ganga and Brahmaputra systems

ప్రశ్న 1. జవాబు: (2) A-2, B-4, C-1, D-3

- ఇది ఎందుకు సరైనది: జీలం పీర్ పంజాల్ పాదాల దగ్గర వెరినాగ్ వద్ద ఉన్న నీటి బుగ్గ నుంచి పుడుతుంది (A-2). రావి హిమాచల్ ప్రదేశ్‌లోని కుల్లూ కొండల్లో రోహ్‌తాంగ్ కనుమ దారికి పడమరన పుడుతుంది (B-4). సట్లెజ్ టిబెట్‌లో మానస సరోవర్ దగ్గర, 4,555 మీ. ఎత్తులో ఉన్న రాక్షస్ తాల్‌లో పుడుతుంది; షిప్కిలా గుండా భారతదేశంలోకి వస్తుంది (C-1). చంద్ర, భాగ కీలాంగ్ దగ్గర తండి వద్ద కలిసి చీనాబ్ ఏర్పడుతుంది (D-3).

(1) ఎందుకు తప్పు: ఇది జీలం, రావిలను తారుమారు చేసింది. జీలం కశ్మీర్‌లో వెరినాగ్ వద్ద ఉన్న నీటి బుగ్గ నుంచి పుడుతుంది. రావి హిమాచల్ ప్రదేశ్‌లోని కుల్లూ కొండల్లో రోహ్‌తాంగ్ కనుమ దారికి పడమరన పుడుతుంది.

(4) ఎందుకు తప్పు: ఇది సట్లెజ్, చీనాబ్‌లను తారుమారు చేసింది. సట్లెజ్ టిబెట్‌లోని రాక్షస్ తాల్‌లో పుట్టి షిప్కిలా దగ్గర భారతదేశంలోకి వస్తుంది. చీనాబ్ మాత్రం తండి దగ్గర చంద్ర, భాగ కలవడం వల్ల ఏర్పడుతుంది.

(3) ఎందుకు తప్పు: ఇది ఆ రెండు తారుమార్లూ చేసింది; అందుకే దీనిలోని నాలుగు జతల్లో ఒక్కటీ సరైనది కాదు.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (1) 2, 3 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం తప్పు: పిండార్ నది కర్ణప్రయాగ్ దగ్గర అలకనందలో కలుస్తుంది. రుద్రప్రయాగ్ దగ్గర కలిసేది మందాకిని.
- 2వ వాక్యం సరైనది: దామోదర్ ఛోటానాగ్‌పూర్ పీఠభూమి తూర్పు అంచుల్లో ఉందని, ఒక పగులు లోయ గుండా పారి హుగ్లీలో కలుస్తుందని NCERT చెబుతోంది.
- 3వ వాక్యం సరైనది: గండక్ నేపాల్ హిమాలయాల్లో పుట్టి, పట్నా దగ్గర సోన్‌పూర్ వద్ద గంగలో కలుస్తుంది.
- 4వ వాక్యం తప్పు: దిబాంగ్, లోహిత్ సియాంగ్ లేదా దిహాంగ్ నదిలో దాని ఎడమ గట్టు మీద కలుస్తాయి; ఆ తరవాత నదిని బ్రహ్మపుత్ర అంటారు. సుబన్‌సిరి, కామెంగ్, మానస్, సంకోష్ కుడి గట్టు ఉపనదులు.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (2)లో తప్పైన 1వ వాక్యం ఉంది; సరైన 3వ వాక్యం లేదు. (3)లో తప్పైన 4వ వాక్యం ఉంది; సరైన 2వ వాక్యం లేదు. (4)లో ఉన్న 1వ, 4వ వాక్యాలు రెండూ తప్పు.

Topic 246 | Disaster management: Disaster Management Act 2005 and the institutional framework

ప్రశ్న 1. జవాబు: (4) 2, 3, 4 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం తప్పు: సెక్షన్ 41A ప్రకారం పట్టణ విపత్తు నిర్వహణ ప్రాధికార సంస్థకు మున్సిపల్ కమిషనర్ అధ్యక్షులు. జిల్లా కలెక్టర్ దానికి ఉపాధ్యక్షులు.
- 2వ వాక్యం సరైనది: 2025లో చేర్చిన సెక్షన్ 44A ప్రకారం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నోటిఫికేషన్ ద్వారా రాష్ట్ర విపత్తు ప్రతిస్పందన దళాన్ని ఏర్పాటు చేయవచ్చు. విపత్తు ముంచుకొచ్చే పరిస్థితికి గానీ విపత్తుకు గానీ నిపుణులతో కూడిన ప్రతిస్పందన ఇవ్వడానికి ఆ దళం ఉంటుంది.
- 3వ వాక్యం సరైనది: 2025 నుంచి సెక్షన్ 6(2) NDMA పనుల్లో జాతీయ విపత్తు డేటాబేస్ తయారీని చూపిస్తోంది.
- 4వ వాక్యం సరైనది: 2025 నుంచి సెక్షన్ 31(4) ప్రకారం జిల్లా ప్రణాళికను కనీసం ప్రతి రెండేళ్లకు ఒకసారి సమీక్షించి నవీకరించాలి. అవసరమైతే అంతకు ముందే చేయాలి. 2025కు ముందు ఏటా చేయాల్సి ఉండేది.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1)లో, (2)లో తప్పైన 1వ వాక్యం ఉంది. (2)లో సరైన 2, 3 వాక్యాలు కూడా లేవు. (1)లో సరైన 4వ వాక్యం లేదు. (3)లో సరైన 4వ వాక్యం లేదు.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (3) A-4, B-1, C-2, D-3

- A-4: సెక్షన్ 8 ప్రకారం చీఫ్స్ ఆఫ్ స్టాఫ్ కమిటీకి చెందిన చీఫ్ ఆఫ్ ది ఇంటిగ్రేటెడ్ డిఫెన్స్ స్టాఫ్ జాతీయ కార్యనిర్వాహక కమిటీలో పదవి రీత్యా సభ్యులు. చట్టంలో పేర్కొన్న మంత్రిత్వ శాఖల కార్యదర్శులు కూడా సభ్యులు.
- B-1: సెక్షన్ 14(4) ప్రకారం రాష్ట్ర కార్యనిర్వాహక కమిటీ అధ్యక్షులే పదవి రీత్యా SDMA ముఖ్య కార్యనిర్వహణాధికారి. సెక్షన్ 20 ప్రకారం ఆ అధ్యక్షులు ప్రధాన కార్యదర్శి. కాబట్టి SDMA ముఖ్య కార్యనిర్వహణాధికారి ప్రధాన కార్యదర్శే.
- C-2: 2025 సవరణ రాష్ట్ర పోలీస్ డైరెక్టర్ జనరల్‌ను రాష్ట్ర కార్యనిర్వాహక కమిటీలో పదవి రీత్యా సభ్యుడిగా చేర్చింది (సెక్షన్ 20(2)(c)).
- D-3: సెక్షన్ 3 ప్రకారం ప్రధానమంత్రి పదవి రీత్యా NDMAకు అధ్యక్షులు.

(1) ఎందుకు తప్పు: ఇది రెండు జాతీయ సంస్థలను తారుమారు చేసింది. ప్రధానమంత్రి అధ్యక్షత వహించేది NDMAకు, NECకు కాదు. చీఫ్ ఆఫ్ ది ఇంటిగ్రేటెడ్ డిఫెన్స్ స్టాఫ్ సభ్యులుగా ఉండేది NECలో.

(2) ఎందుకు తప్పు: ఇది రెండు రాష్ట్ర సంస్థలను తారుమారు చేసింది. ప్రధాన కార్యదర్శి రాష్ట్ర కార్యనిర్వాహక కమిటీకి అధ్యక్షులు. ఆ హోదా వల్లే ఆయన SDMA ముఖ్య కార్యనిర్వహణాధికారి అవుతారు. పోలీస్ డైరెక్టర్ జనరల్ సభ్యులుగా ఉండేది రాష్ట్ర కార్యనిర్వాహక కమిటీలో.

(4) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో ఈ రెండు తారుమార్లూ ఉన్నాయి.

Topic 247 | Artificial intelligence and machine learning

ప్రశ్న 1. జవాబు: (1) A-1, B-2, C-4, D-3

- A-1: సూపర్‌వైజ్డ్ లెర్నింగ్‌కు ఇన్‌పుట్‌లూ, వాటికి రావాల్సిన సరైన అవుట్‌పుట్‌లూ (లేబుళ్లు) రెండూ ఉన్న శిక్షణ డేటా కావాలి. ఇప్పటికే "స్పామ్" అని గానీ, "స్పామ్ కాదు" అని గానీ గుర్తు పెట్టిన ఈమెయిళ్లు లేబుల్ ఉన్న ఉదాహరణలు. స్పామ్ ఫిల్టర్ దీనికి ప్రామాణిక ఉదాహరణ.
- B-2: అన్‌సూపర్‌వైజ్డ్ లెర్నింగ్ లేబుల్ వేయని, వర్గీకరించని, వర్గాలుగా విడదీయని డేటాతో పని చేస్తుంది; దానిలోని నిర్మాణాన్ని తనంతట తానే కనుక్కుంటుంది. ఏ గుంపులూ ముందే ఇవ్వకుండా కస్టమర్లను కొనుగోలు అలవాట్లను బట్టి గుంపులుగా విడదీయడం (customer segmentation) క్లస్టర్ విశ్లేషణే.
- C-4: రీఇన్‌ఫోర్స్‌మెంట్ లెర్నింగ్‌లో ఒక ఏజెంట్ ఒక పరిసరంలో చర్యలు చేస్తుంది. అది ప్రయత్నిస్తూ, పొరపాట్ల నుంచి నేర్చుకుంటుంది; తనకు వచ్చే బహుమతులను వీలైనంత పెంచుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. ఆటలో గెలుపులే బహుమతులు.
- D-3: మోడల్ తన శిక్షణ డేటాకు మరీ దగ్గరగా సరిపోయి, ఇంతకు ముందు చూడని డేటా మీద సరిగ్గా పని చేయకపోవడమే ఓవర్‌ఫిట్టింగ్. తన శిక్షణ ఈమెయిళ్లను బాగా వేరు చేసి, కొత్త ఈమెయిళ్లను సరిగ్గా వేరు చేయలేని ఫిల్టర్ ఓవర్‌ఫిట్ అయింది (విభాగం 3, దశ 6).

(2) ఎందుకు తప్పు: ఇది అన్‌సూపర్‌వైజ్డ్ లెర్నింగ్‌ను, రీఇన్‌ఫోర్స్‌మెంట్ లెర్నింగ్‌ను తారుమారు చేసింది. ఈ రెండు ఉదాహరణల్లో ముందే ఇచ్చిన సరైన జవాబు లేబుళ్లు లేవు. కానీ ఏ గుంపులూ ఇవ్వకుండా కస్టమర్లను గుంపులుగా విడదీయడం అన్‌సూపర్‌వైజ్డ్ లెర్నింగ్; గెలుపులను బట్టి మార్కులు పొందుతూ, ప్రయత్నిస్తూ, పొరపాట్ల నుంచి ఆట నేర్చుకోవడం రీఇన్‌ఫోర్స్‌మెంట్ లెర్నింగ్.

(3) ఎందుకు తప్పు: ఇది రెండు తారుమారులూ చేసింది. గుర్తు పెట్టిన ఈమెయిళ్లతో తయారు చేసిన ఫిల్టర్‌ను ఓవర్‌ఫిట్టింగ్‌కు, కొత్త ఈమెయిళ్ల మీద విఫలమయ్యే ఫిల్టర్‌ను సూపర్‌వైజ్డ్ లెర్నింగ్‌కు ఇచ్చింది. అలాగే అన్‌సూపర్‌వైజ్డ్ లెర్నింగ్‌ను, రీఇన్‌ఫోర్స్‌మెంట్ లెర్నింగ్‌ను కూడా తారుమారు చేసింది.

(4) ఎందుకు తప్పు: ఇది సూపర్‌వైజ్డ్ లెర్నింగ్‌ను, ఓవర్‌ఫిట్టింగ్‌ను తారుమారు చేసింది. గుర్తు పెట్టిన ఈమెయిళ్లతో ఫిల్టర్‌ను తయారు చేయడం సూపర్‌వైజ్డ్ లెర్నింగ్. శిక్షణ ఈమెయిళ్ల మీద బాగా పని చేసి, కొత్త వాటి మీద సరిగ్గా పని చేయకపోవడం ఓవర్‌ఫిట్టింగ్.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (4) 2 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం తప్పు: బ్రిటానికా వివరణ ప్రకారం ఆలోచించే యంత్రాలను తయారు చేయడం ఆర్టిఫిషియల్ జనరల్ ఇంటెలిజెన్స్ (స్ట్రాంగ్ AI) లక్ష్యం. అప్లైడ్ AI లక్ష్యం వ్యాపారపరంగా లాభసాటిగా ఉండే "స్మార్ట్" వ్యవస్థలు; రోగనిర్ధారణ చేసే ఎక్స్‌పర్ట్ వ్యవస్థలు వాటికి ఒక ఉదాహరణ.
- 2వ వాక్యం సరైనది: 2021 ఫిబ్రవరి నాటి నీతి ఆయోగ్ Responsible AI పత్రం తన ఏడు సూత్రాలు భారత రాజ్యాంగం నుంచి, దాని కింద చేసిన చట్టాల నుంచి వచ్చాయని చెబుతుంది.
- 3వ వాక్యం తప్పు: లార్జ్ లాంగ్వేజ్ మోడళ్లు మామూలుగా ట్రాన్స్‌ఫార్మర్ నిర్మాణం మీదే ఆధారపడి ఉంటాయి. కానీ "Attention Is All You Need" అనే పత్రం ఆ నిర్మాణాన్ని 2017లో పరిచయం చేసింది. 2012 అనేది అలెక్స్‌నెట్ సంవత్సరం; ఆ డీప్ కన్వల్యూషనల్ న్యూరల్ నెట్‌వర్క్ ఆ ఏడాది ఇమేజ్‌నెట్ పోటీలో గెలిచింది.
- 4వ వాక్యం తప్పు: స్పష్టంగా చెప్పిన లేదా చెప్పకుండానే ఉన్న లక్ష్యాల కోసం పని చేసే వ్యవస్థను OECD నిర్వచనం కవర్ చేస్తుంది. కాబట్టి లక్ష్యాలను స్పష్టంగా చెప్పి ఉండాల్సిన అవసరం లేదు.

- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1)లో తప్పైన 1వ, 3వ వాక్యాలు ఉన్నాయి; సరైనదైన 2వ వాక్యం లేదు. (2)లో తప్పైన 3వ, 4వ వాక్యాలు ఉన్నాయి; సరైనదైన 2వ వాక్యం లేదు. (3)లో 2వ వాక్యం ఉంది; కానీ దానితో పాటు తప్పైన 1వ, 4వ వాక్యాలు కూడా ఉన్నాయి.

Topic 248 | Classification: odd one out

ప్రశ్న 1. జవాబు: (3) DHM

- స్థానాలు: DFH అంటే 4, 6, 8; దూరాలు +2, +2. HMR అంటే 8, 13, 18; దూరాలు +5, +5. DHM అంటే 4, 8, 13; దూరాలు +4, +5. LRX అంటే 12, 18, 24; దూరాలు +6, +6.
- DFH, HMR, LRX లలో రెండు దూరాలూ సమానం. DHM లో సమానం కాదు. కాబట్టి DHM మిగతా వాటితో కలవదు.
- కింద పరీక్షించిన ఇతర లక్షణాలు మరో గుంపును వేరు చేయవు: ఏ గుంపులోనూ అచ్చు లేదు. నాలుగూ అక్షరమాల వరుసలోనే ఉన్నాయి. ఏ గుంపులోనూ వ్యతిరేక అక్షరాల జత లేదు. DFH, DHM పూర్తిగా A నుంచి M లోపల ఉన్నాయి; HMR, LRX అలా లేవు (రెండు, రెండు). DFH, LRX లలో అన్నీ సరి స్థానాలే; HMR, DHM లలో అలా లేదు (రెండు, రెండు).

(1) ఎందుకు తప్పు: D ను 3 గా (C స్థానంగా) తీసుకునే అభ్యర్థి DFH ను ఎంచుకుంటారు. అప్పుడు DFH లో దూరాలు +3, +2 గా, DHM లో +5, +5 గా కనిపిస్తాయి. D స్థానం 4 (2.4 లోని పట్టిక).

(2) ఎందుకు తప్పు: M ను 12 గా (L స్థానంగా) తీసుకునే అభ్యర్థి HMR ను ఎంచుకుంటారు. అప్పుడు HMR లో దూరాలు +4, +6 గా, DHM లో +4, +4 గా కనిపిస్తాయి. M స్థానం 13 (2.4 లోని పట్టిక).

(4) ఎందుకు తప్పు: LRX లో దూరాలు అన్నిటికన్నా పెద్దవి. దూరం ఎంత ఉంది అనేదాన్నే నియమంగా తీసుకునే అభ్యర్థి దీన్ని ఎంచుకుంటారు. కానీ ప్రతి గుంపులో దూరం వేరువేరుగా ఉంది; కాబట్టి దూరం పరిమాణం ఏ ఒక్కదాన్నీ వేరు చేయదు. రెండు దూరాలూ సమానంగా ఉండటమే నియమం.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (2) 95

- 37 = 36 + 1 = 6^2 + 1. 145 = 144 + 1 = 12^2 + 1. 257 = 256 + 1 = 16^2 + 1. ప్రతి సంఖ్యా ఒక వర్గం కన్నా 1 ఎక్కువ.
- 95 - 1 = 94; ఇది వర్గం కాదు: 9^2 = 81, 10^2 = 100. కాబట్టి 95 మిగతా వాటితో కలవదు.
- కింద పరీక్షించిన ఇతర లక్షణాలు మరో సంఖ్యను వేరు చేయవు: నాలుగూ బేసి సంఖ్యలే. 37, 257 ప్రధాన సంఖ్యలు; 95 = 5 × 19, 145 = 5 × 29 ప్రధాన సంఖ్యలు కావు (రెండు, రెండు). 95, 145 లను 5 తో భాగించవచ్చు (రెండు, రెండు). అంకెల మొత్తాలు 10, 14, 10, 14 (రెండు, రెండు). ఏదీ వర్గం కాదు; ఏదీ ఘనం కాదు.

(1) ఎందుకు తప్పు: "ప్రధాన సంఖ్య" నియమాన్ని పరీక్షిస్తూ 257 ను పొరపాటున సంయుక్త సంఖ్యగా తీసుకునే అభ్యర్థి 37 ను ఎంచుకుంటారు; అప్పుడు 37 ఒక్కటే ప్రధాన సంఖ్యగా కనిపిస్తుంది. వర్గమూల పరీక్ష ప్రకారం 257 అనేది 289 (= 17^2) కన్నా చిన్నది; 2, 3, 5, 7, 11, 13 లలో ఏదీ దాన్ని నిశ్శేషంగా భాగించదు. కాబట్టి 257 ప్రధాన సంఖ్య; ప్రధాన సంఖ్య నియమం గుంపును రెండు, రెండుగా విడదీస్తుంది.

(3) ఎందుకు తప్పు: టాపిక్ 148 లోని వర్గాల పట్టిక నుంచి 12^2 = 144 అని గుర్తుకు రాని అభ్యర్థి 145 ను ఎంచుకుంటారు. వారు 37 = 6^2 + 1, 257 = 16^2 + 1 అని చూసి, 145 ఏ క్రమానికీ సరిపోదని అనుకుంటారు. 95 కూడా ఒక వర్గం కన్నా 1 ఎక్కువ కాదని సరిచూడరు (2.6 లోని 2వ దశ).

(4) ఎందుకు తప్పు: అదే పట్టిక నుంచి 16^2 = 256 అని గుర్తుకు రాని అభ్యర్థి 257 ను ఎంచుకుంటారు. వారు 37 = 6^2 + 1, 145 = 12^2 + 1 అని చూసి, 257 ఏ క్రమానికీ సరిపోదని అనుకుంటారు. 95 కూడా ఒక వర్గం కన్నా 1 ఎక్కువ కాదని సరిచూడరు (2.6 లోని 2వ దశ).

Topic 249 | Data interpretation: pie charts

ప్రశ్న 1. జవాబు: (4) Rs 10,800

- సాధన: శాతాలన్నీ కలిపితే 35 + 25 + 15 + 10 + 5 + 10 = 100. ఆహారం 35%, పిల్లల చదువు 15%. కాబట్టి తేడా ఆదాయంలో 20%. విలువ = 20/100 × 54,000 = Rs 10,800.
- సరిచూడటం: ఆహారం = 35/100 × 54,000 = Rs 18,900; చదువు = 15/100 × 54,000 = Rs 8,100; 18,900 - 8,100 = Rs 10,800.

(1) ఎందుకు తప్పు: Rs 3,000 = 20/360 × 54,000. ఇక్కడ శాతాన్ని కోణంగా భావించి 360తో భాగించారు. ఈ ప్రశ్నలో సెక్టార్లను శాతాలుగా ఇచ్చారు; కాబట్టి 100తో భాగించాలి.

(2) ఎందుకు తప్పు: Rs 5,400 = 10/100 × 54,000. ఇక్కడ తప్పు సెక్టార్ తీసుకున్నారు: ఆహారం - ఇంటి అద్దె (35% - 25%) లెక్కించారు; ఆహారం - పిల్లల చదువు కాదు.

(3) ఎందుకు తప్పు: Rs 8,100 = 15/100 × 54,000. ఇది చదువు సెక్టార్ ఒక్కదాని విలువ; ఆహారానికి, చదువుకు మధ్య తేడా కాదు.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (1) 12.5%

- సాధన: ప్రతి సంవత్సరం కోణాలన్నీ కలిపితే 360° వస్తుంది. 2024-25లో వ్యవసాయం = 90/360 × 480 = Rs 120 కోట్లు. 2025-26లో వ్యవసాయం = 63/360 × 600 = Rs 105 కోట్లు. తగ్గుదల = 120 - 105 = 15 కోట్లు. ఆధారం ముందటి సంవత్సరం విలువ, అంటే 120. తగ్గుదల శాతం = 15/120 × 100 = 12.5%.
- గుణకాలతో సరిచూడటం: కొత్త విలువ ÷ పాత విలువ = 63/90 × 600/480 = 0.7 × 1.25 = 0.875; అంటే 12.5% తగ్గుదల.

(2) ఎందుకు తప్పు: 14.3% = 15/105 × 100. ఇక్కడ తగ్గుదలను తర్వాతి సంవత్సరం విలువతో భాగించారు. మార్పు శాతాన్ని ముందటి విలువతో పోల్చి కొలవాలి.

(3) ఎందుకు తప్పు: 30.0% = (90 - 63)/90 × 100. ఇక్కడ రెండు మొత్తాలూ ఒకటే అన్నట్టు రెండు కోణాలను (మొత్తంలో 25%, 17.5%) పోల్చారు. మొత్తం Rs 480 కోట్ల నుంచి Rs 600 కోట్లకు పెరిగింది. కాబట్టి కోణం తగ్గినంతగా విలువ తగ్గలేదు; అంతకన్నా చాలా తక్కువే తగ్గింది.

(4) ఎందుకు తప్పు: 87.5% = 105/120 × 100. ఇది ముందటి విలువలో తర్వాతి విలువ ఎంత శాతమో చెబుతుంది (పైన చెప్పిన గుణకం 0.875); తగ్గుదలను చెప్పదు. తగ్గుదల = 100 - 87.5 = 12.5%.

Topic 250 | Current affairs: Chabahar port and India's connectivity with Iran and Central Asia

ప్రశ్న 1. జవాబు: (2) 1, 3 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం సరైనది: ఇరాన్‌లో IPGLకు చెందిన SPV అయిన IPGCFZ 2018 డిసెంబర్ 24 నుంచి ఓడరేవు తాత్కాలిక నిర్వహణను చేపట్టిందని మంత్రిత్వ శాఖ 2019 జనవరిలో లోక్‌సభకు ఇచ్చిన జవాబు చెబుతోంది.
- 2వ వాక్యం తప్పు: కాంట్రాక్టుపై సంతకాలు జరిగింది IPGL, ఇరాన్‌కు చెందిన పోర్ట్స్ అండ్ మారిటైమ్ ఆర్గనైజేషన్ మధ్య. ఆ రోజు ఇరాన్ రోడ్లు-పట్టణాభివృద్ధి మంత్రి భారత మంత్రిని కలిశారు; కానీ ఆయన మంత్రిత్వ శాఖ కాంట్రాక్టులో పక్షం కాదు.
- 3వ వాక్యం సరైనది: 2016 మే 23 నాటి ద్వైపాక్షిక కాంట్రాక్టుపై USD 85 మిలియన్ల మొత్తం విలువతో సంతకాలు జరిగాయని మంత్రిత్వ శాఖ (2021 జనవరి) చెబుతోంది; షాహిద్ బెహెష్తీ ఓడరేవుకు పరికరాలు సమకూర్చడం, యంత్రాలు అమర్చడం, కార్యకలాపాలు మొదలుపెట్టడం (చాబహార్ అభివృద్ధి మొదటి దశ) దాని పని.
- 4వ వాక్యం తప్పు: ముంబయిలో ఉన్న SPV అయిన IPGLను కేంద్ర షిప్పింగ్ మంత్రిత్వ శాఖ (ఇప్పటి ఓడరేవులు, షిప్పింగ్, జలమార్గాల మంత్రిత్వ శాఖ) కింద ఏర్పాటు చేశారని మంత్రిత్వ శాఖ 2021 జనవరిలో చెప్పింది. IPGLను విదేశీ వ్యవహారాల మంత్రిత్వ శాఖ కింద ఏర్పాటు చేయలేదు.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1)లో సరైనదైన 3వ వాక్యం లేదు. (3)లో ఉన్న 2వ వాక్యం, 4వ వాక్యం రెండూ తప్పు. (4)లో కూడా తప్పు అయిన 2వ వాక్యం, 4వ వాక్యం ఉన్నాయి. 2వ వాక్యం, 4వ వాక్యం తప్పు అని మాత్రమే తెలిసిన అభ్యర్థికి (1), (2) మిగులుతాయి; 3వ వాక్యాన్ని కూడా తేల్చుకుంటేనే జవాబు దొరుకుతుంది.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (3) A-2, B-1, C-3, D-4

- ఇది ఎందుకు సరైనది: 2014 నాటి రెండు ప్రయోగాత్మక రవాణా మార్గాలూ స్లావా శేవా నుంచి బందర్ అబ్బాస్‌కు వెళ్లాయి. కాబట్టి రెండు మార్గాలూ ఇరాన్‌లోకి ప్రవేశించింది బందర్ అబ్బాస్ దగ్గరే (A-2). ఒక రైలు మార్గం కోసం IRCON 2016 మే 23న ఇరాన్‌కు చెందిన CDTICతో MoU చేసుకుంది; ఆ మార్గం చాబహార్ నుంచి జాహెదాన్ వరకు వెళ్తుంది (B-1). టెహ్రాన్, బందర్ అంజలి మీదుగా వెళ్లిన మార్గం రష్యాలోని ఆస్ట్రాఖాన్‌లో ముగిసింది (C-3). ప్రయోగాత్మక రవాణాను సిఫారసు చేసిన INSTC సమన్వయ కౌన్సిల్ ఐదో సమావేశం 2013లో అజర్‌బైజాన్‌లోని బాకులో జరిగింది (D-4).

(1) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో బందర్ అబ్బాస్, జాహెదాన్ తారుమారయ్యాయి. చాబహార్ నుంచి వేయాలనుకున్న రైలు మార్గం ముగిసేది జాహెదాన్‌లో; 2014 నాటి రెండు ప్రయోగాత్మక రవాణా మార్గాలూ ఇరాన్‌లోకి ప్రవేశించింది బందర్ అబ్బాస్ దగ్గర.

(2) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో కూడా బందర్ అబ్బాస్, జాహెదాన్ తారుమారయ్యాయి; దానితో పాటు ఆస్ట్రాఖాన్, బాకు కూడా తారుమారయ్యాయి. బందర్ అంజలి మీదుగా వెళ్లిన మార్గం ముగిసింది ఆస్ట్రాఖాన్‌లో; సమన్వయ కౌన్సిల్ సమావేశం జరిగింది బాకులో.

(4) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో ఆస్ట్రాఖాన్, బాకు తారుమారయ్యాయి. టెహ్రాన్, బందర్ అంజలి మీదుగా వెళ్లిన మార్గం ఆస్ట్రాఖాన్‌లో ముగిసింది. ప్రయోగాత్మక రవాణాను సిఫారసు చేసిన 2013 సమావేశం జరిగింది బాకులో; రెండో మార్గం ముగిసింది కూడా అక్కడే.